

Lehtotaponlehti

Hasselört

Asarum europaeum

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Rauhoitettu (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Lehtotaponlehti on monivuotinen, maanmyötäinen, laajahkojakin kasvustoja muodostava suikertava ruoho. Munuaismaiset, ehytlaitaiset lehdet ovat päältä kaljut ja kiiltävät, alapinnalta karvaiset. Kasvulehtien lisäksi vuosikasvaimen tyvellä on 3 tai 4 suomumaista lehteä. Lehdet talvehtivat ja kuolevat seuraavana kesänä uusien lehtien puhjettua. Yksittäiset, ruukkumaiset, punaruskeat kukat ovat yleensä lehtien alla ja jäävät siksi helposti huomaamatta. Kukat avautuvat touko-kesäkuussa. Pian avautumisen jälkeen ne taipuvat maata kohti ja saattavat jopa painua osittain karikkeen sisään. Lehtotaponlehden varret ja lehdet haisevat tärpättimäiselle.

Elinympäristö ja levinneisyys

Lehtotaponlehti kasvaa varjoisissa jokivarsilehdoissa, puro- ja laaksoissa ja tuoreissa kangasmetsissä. Lehtotaponlehteä kasvaa Suomessa luonnonvaraisena ainoastaan Iitin Taasianjoen ja sen sivuhaarojen varrella, mutta koska se on myös suosittu koristekasvi, sitä kasvaa paikoin viljelykarkulaisena.

Nykytila ja uhkatekijät

Varjossa viihtyvä lehtotaponlehti ei siedä paahdetta eikä kuivuutta, joten metsänhakkuiden aiheuttama paahteisuuden lisääntyminen, maaperän kuivuminen ja kasvupaikan heinittyminen uhkaavat sitä. Puolet lehtotaponlehden nykyisistä tunnetuista kasvupaikoista on suojeltu.

Hoitosuositukset

Lehtotaponlehden kasvupaikka tulisi rajata kokonaan metsänkäsitteilyn ulkopuolelle ja ympäristö säilyttää jatkuvasti peitteisenä. Pienvesien lähimetsien ja lehtojen vapaaehtoiseen suojeluun on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.). 1998. Retkeilykasvio. 4. uudistettu painos. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 656 s.
- Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005. Suuri Pohjolan kasvio. Suom. Vuokko, S & Väre, H. Tammi, Helsinki. 928 s.
- Ryttäri, T. 1997. Taponlehti – hasselört. Teoksessa Ryttäri, T. & Kettunen, T. (toim.). Uhanalaiset kasvimme. Suomen ympäristökeskus ja Kirjayhtymä Oy, Helsinki. S. 76.

Kuva: Toni Amnell